

Hanuka

Hanuka je osmodnevni praznik kojim se slavi pobjeda Makabejskih ustanika nad helenskim osvajačem, kvislinškom marionetskom vladom koju je postavio u Judeji i helenističkim pokretom koji je podržavao okupaciju i helenizaciju Judeje. Seleukidski vladar Antiohus Epifanes IV je carskim dekretom zabranio obdržavanje Tore u Judeji. Pod prijetnjom smrtno kazne bilo je zabranjeno obrezivati djecu, svetkovati subotu ili se uzdržavati od nečiste hrane. Po Antiohovom naređenju Hram je oskrnavljen prinošenjem svinje na žrtveniku, prinošenje žrtava Bogu Izraela obustavljeno – a umjesto toga uvedeno obavezno prisustvovanje prinošenju nečistih životinja na žrtvu helenskim bogovima po svim gradovima Judeje. One koji bi odbili da jedu idolske žrtve – okupacione vlasti bi pobile. Antiohove odredbe prisilile su i najumjerenije među Judejcima da pruže oružani otpor helenskim okupatorima. Na jednom od obaveznih javnih uživanja idolskih žrtava Matatja(h)u ben Johanan ha-Ko(h)en je ubio jednog od onih koji su se povinovali dekretu pozvavši cijeli narod na sveti rat protiv helenista. Od tada pa nadalje, Matatja(h)u - a potom i njegovi sinovi (od kojih je najpoznatiji Juda Makabi) bili su neprikosnovene vođe ustanka koji je doveo do postepenog oslobađanja Judeje iz helenskog jarma. Bitke makabejskih ustanika opisane su u četiri vankanonske knjige koje se i zovu knjige o Makabejcima.

Nakon četvrte bitke sa helenskom vojskom Makabejci su uspjeli osloboditi Hram u kome su ponovno uspostavili Božju službu. Kao uspomena na ponovno osvećenje Hrama i uspostavljanje službe ustanovljen je osmodnevni praznik (25. Kislev - 2. Tevet) Hanuka.

U toku svih osam dana Hanuke uveče se pale hanuka-svjećice (vidi: hanukija), a na jutarnjem bogoslužju iznosi se Sefer Tora i čitaju se kraj šestog i sedmo poglavlje iz IV Knjige Mojsijeve (sedmo poglavlje govori o posvećenju žrtvenika u Šatoru od sastanka):

prvog dana 6:22 – 7:17,
drugog dana 7:18 – 7:23,
treći dan 7:24 – 7:29,
četvrti dan 7:30 – 35,
peti dan 7:36 – 41,
šesti dan 7:42 – 47,
sedmi dan 7:48 – 53,
osmi dan 7:54 – 89.

Izrazi kojima se čestita Hanuka :

Hanuka lesimha!
Hanuka na radost!

Zeman urim lesimha!
Vrijeme svjećica na radost!
Ili na Ladinu:

Hanuka alegre!
Radosna (Sretna) Hanuka!

Molitve za Hanuka praznik

Svako ko pali Hanuka svjećice ili žiške obavezan se pomoliti slijedeće blagoslove.

I BLAGOSLOV (ZA PALJENJE HANUKIJE)

"BARUH ATA ADONAJ ELOENU MELEH AOLAM AŠER KIDEŠANU BEMICVOTAV VECVANU LEADLIK HER ŠEL HANUKA". (amen)

Prevod:

Blagoslovljen da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju Svijeta, koji nas je posvetio zapovjestima Svojim i obavezao nas da palimo svjetlo za Hanuku.

II BLAGOSLOV

"BARUH ATA ADONAJ ELOENU MELEH AOLAM, ŠEASA NISIM LAAVOTENU BAJAMIM AEM BEAZEMAN AZE". (amen)

Prevod:

Blagoslovljen da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju Svijeta, koji je učinio čuda za očeve naše u dane one u vrijeme ovo.

III BLAGOSLOV

"BARUH ATA ADONAJ ELOENU MELEH AOLAM, ŠEHEJANU, VEKIJEMANU, VEIGIJANU LAZEMAN AZE" (amen)

Prevod:

Blagoslovljen da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju Svijeta, koji nas je poživio i doveo do toga da doživimo ovaj trenutak.

Sva tri blagoslova mole se samo prve večeri. Ostalim večerima izgovaraju se samo prva dva blagoslova. Nakon izgovorenih molitvi uz pjesmu "MAOZ CUR JEŠUATI" pale se Hanuka svjećice